

سرطان CANCER

جسم انسان از میلیونها میلیون سلول تشکیل شده است که در کنار هم ، بافتیهای مانند ماهیچهها ، استخوان و پوست را میسازند. اغلب سلولهای طبیعی بدن در پاسخ به تحریکاتی که از داخل و خارج بدن به آنها وارد می شود، رشد و تولیدمثل می کنند و در نهایت می میرند.

اگر این فرآیند در مسیر تعادل و صحیح خود اتفاق بیفتد ، بدن سالم می ماند و عملکرد طبیعی خود را حفظ می کند. اما مشکلات ، زمانی شروع می شود که یک سلول طبیعی دچار " جهش " و یا تغییر شده و به سلول سرطانی تبدیل می شود.

نحوه پیدایش سرطان

یک سلول طبیعی ممکن است بدون هیچ دلیل واضحی به یک سلول سرطانی تبدیل شود، ولی در اغلب موارد ، تبدیل در اثر مواجهه مکرر با مواد سرطانزا مانند الکل و دخانیات صورت می گیرد. شکل ظاهری و نیز عملکرد سلولهای سرطانی شده با سلولهای طبیعی تفاوت دارد. جهش یا تغییر ایجاد شده در DNA یا ماده ژنتیکی سلول اتفاق می افتد. DNA همان مسئول کنترل شکل ظاهری و عملکرد سلول است. وقتی DNA یک سلول تغییر می کند، آن سلول با سلولهای سالم کنار خود تفاوت می یابد و دیگر کار سلولهای طبیعی بدن را انجام نمی دهد. این سلول تغییر یافته از سلولهای همسایه اش جدا می شود و نمی داند چه زمانی رشدش باید به پایان برسد و بمیرد.

به عبارت دیگر سلول تغییر یافته از دستورها و علائم داخلی که سلولهای دیگر در کنترل آنها هستند، پیروی نمی کند و به جای هماهنگی با سلولهای دیگر خودسرانه عمل می کند.

علائم هشدار دهنده سرطان(علائم هفتگانه):

- خونریزی غیر طبیعی در هر نقطه از بدن.
- پیدایش هرگونه توده سفت سلولی در زیر پوست، مثلا در سینه یا نقاط دیگر.
- پیدایش زخمی که به آسانی بهبود نمی یابد (بویزه در اطراف زبان ، دهان و لبها).
- سوء هاضمه دائمی
- تغییراتی در وضع خالها یا زگیل از قبیل تغییر رنگ ، بزرگ شدن ، خارش ، دردناک شدن و یا خونریزی از آنها که به مدت طولانی ادامه یابد.
- پیدایش آشفتگی در اعمال روده ها یا مثانه که با درمانهای عادی بهبودی نیابد.
- سرفه ، گرفتگی صدا و یا مشکل شدن عمل بلع به مدت طولانی.

اگر هر یک از این علائم فوق بیش از دو هفته ادامه یابد، باید بیمار تحت بررسی تخصصی قرار گیرد. البته در بیشتر موارد این علائم حاکی از وجود سرطان نیستند.

سرطان های شایع در سطح جهانی در مردان عبارتند از:

۱- ریه ۲- معده ۳- کولون و رکتوم ۴- پروستات ۵- دهان و حلق ۶- کبد ۷- مری ۸- مثانه

سرطان های شایع در سطح جهانی در مردان عبارتند از:

۱- ریه ۲- معده ۳- کولون و رکتوم ۴- پروستات ۵- دهان و حلق ۶- کبد ۷- مری ۸- مثانه

سرطان های شایع در ایران :

سرطان پوست - سرطان سیستم لنفاوی - سرطان قسمت فوقانی دستگاه گوارش - سرطان پستان در زنان

سرطانهای شایع در استان فارس

۱- سرطان پوست ۲- سرطان خون ۳- سرطان پستان ۴- سرطان مثانه ۵- سرطان معده ۶- سرطان پروستات ۷- غدد لنفاوی ۸- روده بزرگ ۹- سرطان ریه و برونش

سرطان پوست

هر یک از انواع سرطان پوست نشانه ها و عوارض خاص خود را دارند. پوست بزرگترین عضو بدن و وظیفه آن ذخیره چربی - خنک نگه داشتن بدن و ساختن ویتامین D در بدن است و بدن را از عفونت، نور، از دست رفتن آب و سایر مایعات و جراحت حفاظت می کند.

سرطان پوست بیماری است که در آن سلولهای بدخیم از بافت پوست نشأت می گیرند و به طور نامنظم و فزاینده ای تکثیر و به طریقی از سیستم ایمنی و دفاعی بدن عبور می کنند بدون اینکه موجب عکس العمل تدافعی و تهاجمی در سیستم ایمنی بدن شوند.

سرطان ریه: سرطان ریه رشد بافت بدخیم در ریه.

این بیماری لوله های نایژه ای و ریه ها را درگیر می سازد. سرطان ریه به حنجره، کبد، مغز، استخوان ها و کلیه ها گسترش یافته و بزرگسالان (معمولاً سنین ۷۰-۸۰ سال) از هر دو جنس را مبتلا می سازد.

سرطان ریه شایع ترین عامل مرگ ناشی از سرطان بوده و میزان بروز آن باز هم در حال افزایش است. این بیماری تقریباً به طور انحصاری با سیگار کشیدن در ارتباط است .

سرطان پستان

سرطان پستان عبارت است از رشد بدخیم بافت پستان. سرطان پستان امکان دارد به گره های لنفاوی همجوار، ریه ها، پرده جنب (پوشاننده ریه ها)، استخوان (به خصوص جمجمه)، لگن، و کبد گسترش یابد. سرطان پستان قبل از ۳۰ سالگی نادر است، و سن حداکثر بروز آن ۶۵-۷۵ سالگی است.

میزان بروز سرطان پستان پس از یائسگی افزایش می یابد

سرطان دهان : رشد سلول های بدخیم در دهان یا زبان

این نوع سرطان نادر ولی در عین حال خطرناک است. سرطان دهان ممکن است است لب‌ها، کام، زبان، غشاهای درونی لب یا گونه، یا ناحیه لوزه ها را درگیر سازد. این سرطان در بزرگسالان بالای ۴۰ سال شایع‌تر است، ولی شیوع آن در بین جوانانی که از تنباکوی جویدنی استفاده می‌کنند در حال افزایش است .

سرطان مری: عبارت است از رشد بافت سرطانی در مری که در آن سلول‌ها بدون کنترل شروع به تقسیم می‌کنند.

سرطان‌هایی که در مری آغاز می‌شوند معمولاً در ۱۳ پایینی مری در جایی که مری در قفسه سینه طی مسیر می‌کند رخ می‌دهند. سرطان مری در افراد بیشتر از ۵۰ سال و در هر دو جنس ایجاد می‌شود اما در مردان شایع‌تر است .

سرطان معده: عبارت است از رشد بدون کنترل سلول‌های بدخیم در معده.

افراد بالای ۴۰ سال را مبتلا می‌کند و شیوع آن در مردان ۲ برابر زنان است. متأسفانه بیشتر افراد تا مراحل پیشرفته بیماری، علامتی ندارند .

سرطان روده بزرگ:

سومین سرطان شایع در دنیا بوده و دومین سرطان کشنده پس از سرطان ریه محسوب می‌شود. مرگ ناشی از این سرطان ۱۱ درصد مرگ و میر ناشی از کل سرطان‌ها است. اما خوشبختانه اگر این سرطان زود شناخته شود، یکی از قابل درمان‌ترین سرطان‌ها است. سرطان روده معمولاً با ایجاد برآمدگی‌هایی به نام پولیپ در دیواره روده به وجود می‌آید. پولیپ‌ها خیلی شایع هستند،

ولی بیشتر آنها به سرطان تبدیل نمی‌شوند، حتی اگر پولیپ‌های مشکوک زود تشخیص داده شوند، قابل درمان هستند.

واحد پیشگیری و مراقبت از بیماران بیهوش غیرواگیر

مرکز بهداشت شهرستان بو انات